

ABD'nin koruma duvarları büyümede soru işareti yaratıyor

İSO Başkanı, "ABD'nin koruma duvarlarını yükseltmesiyle 'ticaret savaşı' gündeme gelmiş bulunuyor. Bu büyümenin sürdürülebilirliği üzerinde soru işareti yaratıyor" dedi.

MALİYETİ 470 milyar \$

► BLOOMBERG

Economics'e göre, bir ticaret savaşının dünya ekonomisine maliyeti 470 milyar dolar olabilir. ABD'nin çelik ve alüminyumda gümrük vergisini artırma kararı, Donald Trump'ın daha fazla ek maliyet getirebileceğine dair uyarması ve diğer ekonomilerin muhtemelen tepki gösterecek olmasıyla birlikte, sadece bir başlangıç olabilir. Analize göre, ABD'nin ithal edilen metallerle yüzde 10 vergi koyması, 2020'de küresel ekonominin ek gümrük vergisi olmadığı duruma kıyasla yüzde 0.5 daha az büyümesine sebep olabilir.

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, **İSO** ve IHS Markit'in düzenlediği "2018'de Dünya ve Türkiye Ekonomisine Satın Alma Yöneticileri (PMI) Endeksi Perspektifinden Bakış" konferansının açılış konuşmasını yaptı. PMI'nın Türkiye'nin üretim açısından güçlü ve köklü kurumu **İSO** ile özdeşleşmiş olmasını değerli ve anlamlı bulduklarını aktaran **Erdal Bahçivan**, küresel krizi takip eden uzun bir durgunluk ve çalkantı döneminin ardından, dünya

ekonomisinin bir genişleme evresine girdiğine dikkati çekti.

TÜRKİYE'Yİ OLUMLU ETKİLİYOR

Küresel ticaretin yeniden yükselen bir grafik çizmesinin Türkiye'yi de olumlu etkilediğini bildiren Bahçivan, "ABD'nin koruma duvarlarını yükseltmesi ve olası misillemelerle dünyada bir 'ticaret savaşı' riski gündeme gelmiş bulunuyor. Bu kritik gelişme ticaret serbestliği ilkesiyle çeliştiği gibi doğal olarak yaşadığımız büyümenin sürdürülebilirliği üzerinde de soru işaretleri yaratıyor" dedi.

Erdal Bahçivan

Reel sektör devri başladı

İSTANBUL Sanayi Odası'nın düzenlediği konferansta finansal kapitalizm devrinin kapandığı, yeniden reel sektöre dayalı büyüme dönemine girildiği belirtildi. Üretim yapısının değiştiğine dikkat çeken uzmanlar, kaynak bulmanın değil kaynak yaratmanın gerekliliğine dikkat çekti.

» **RECEP ERÇİN'in haberi 5'te**

Finans kapital bitti reel büyüme başladı

PMI verileri dünyada imalat sanayi temelli büyümenin hızlandığını gösteriyor. Yol kazası olmazsa 2020'ye kadar güçlü büyümenin önü açık. Uzmanlara göre reel sektör devri başladı

RECEP ERÇİN

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (ISO) düzenlediği konferansta finansal kapitalizm devrinin kapandığı yeniden reel sektöre dayalı büyüme dönemine girildiği belirtildi. Büyüme gelişmiş ülkelerin imalat sanayi üretimindeki artışlarından geliyor. Merkez ülkelerdeki büyüme çevre ekonomilerini de yukarı çekerken, petrol ve gazı dayalı ekonomilerin sanayi üretimine başlaması geleneksel mallara dayalı pazarlarda rekabeti zorlaştıracak. Gelişmiş ülkeler ise üretimlerini, daha çok dijital dönüşüm ve katma değerli teknolojik ürünlerle yükseltiyorlar.

ISO her ay IHS Markit ile açıkladığı imalat sanayisinin durumunu gösteren PMI anketleri temelinde bir konferans düzenledi. "2018'de Dünya ve Türkiye Ekonomisine PMI Perspektifinden Bakış" başlıklı konferansta konuşan **ISO Başkanı Erdal Bahçivan**, dünyada bir ticaret savaşının gündeme geldiğini ifade etti. Bu durumun sürdürülebilir büyüme üzerinde soru işaretleri yarattığını kaydeden Bahçivan, "Dünya ekonomisinde en kötünün geride kaldığı bir gerçek olsa da henüz bir küresel dengeden söz edemeyiz. Sürdürülebilir nitelikli ekonomik büyümenin temeli sanayidir. Ve sanayinin önemi günden güne artıyor. Sanayinin yatırım ve üretim istahı takip edilmesi gereken bir unsurdur" dedi.

İKİ YENİ ENDEKS GELİYOR

Bahçivan ayrıca, IHS Markit ile işbirlikleri kapsamında PMI'ları aylık

açıklamayı sürdürürken üç aylık periyotlar halinde sanayide görünüm ve beklentiler raporu ile ihracat iklimi endeksi çalışması da yayımlanacaklarını duyurdu. Konferansta IHS Markit Yönetici Direktörü Richard Willis de PMI'nın sunduğu verilerin önemini içeren bir sunum yaptı. Konferans kapsamında düzenlenen Küresel Ekonomide Büyüme Dinamikleri başlıklı açık oturumda konuşan Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Dr. Hatice Karahan, PMI'lara bakıldığında gelişmiş ekonomilerin hızının gelişmekte olanları geçtiğini söyledi. Karahan, "AB ve ABD başı çekiyor ve gelişmiş ülkelerdeki büyümenin sürüyor olması Türkiye açısından önemli" ifadesini kullandı.

'BİRİ ÇIKIP MAHVETMEZSE!'

IHS Markit Başekonomisti Chris Williamson da yaptığı sunumda şunları kaydetti: "On yıldır imalat, hizmet ve istihdam hiç bu kadar yüksek olmadı. Talep diken gibi değil güzel bir eğimle yükseliyor. Yatırımlar finansal krizden bu yana en iyi durumda. Bu yatırımlar da verimliliği artıracak. İmalatın en hızlı büyüdüğü ülke Hollanda. En hızlı büyüyen ülkelerin 8'i Avrupa'dan. Avrupa dışında ise Türkiye. Bir tek yerinde sayan Malezya var. Fiyatlar da girdilerin yükselmesi nedeniyle küresel krizden bu yana en yüksek düzeyde. O nedenle enflasyon baskısı geri geliyor. Giderek hızını artıran bir büyüme bekliyoruz. 2018-2020'de. Tek umulan; biri ortaya

çıkıp da bunu mahvetmesin."

'ÜRETİM YAPISI DEĞİŞİYOR'

Finans ekonomisi yerine reel ekonominin geçmeye başladığını anlatan Prof. Dr. Can Fuat Gürlesel ise, üretimin öne çıkmasında etken olan şu tespitlerde bulundu: "PMI verisine bakıp bunu görüyoruz. 90'lardan sonra hep eleştirdiğimiz finans kapitalizmin büyümesi ve reel ekonomilere yön vermesiydi. Ne oldu da 2016-2017'de büyüme oldu sanayide? Dört önemli gelişme oldu. İlki gelişmiş ülkeler keşke sanayimizi geliştirmekte olanlara bu kadar taşınasaydık derken gördük ki gelişmiş ülkelerde sanayi geri dönmeye başladı. Sanayi 4.0 ve benzerlerinin daha erken gelmesinin ve üretimi artırmasının etkisi var. Üçüncü gelişme Çin. Kendi fazla kapasitesini azaltarak, Asya Pasifik'te sanayi yatırımları yapıyor. Bir diğeri de karbon ekonomisinden çıkış. Birleşik Arap Emirlikleri'nin dahi sanayiye geçiyor olması. Bizim gibi ülkelerle benzer ürünlerin üretimine giriyorlar. Gelişmiş pazarlarda ise dijital ağırlıklı üretim var. Talebin çok canlı olacağı ama rekabetin de kuvvetlenip çeşitleneceği bir döneme giriyoruz. Yatırımların canlandığı yere geliyoruz ama bildiğimiz klasik yatırımlar değil. Üretimde verimliliği, kapasiteyi arttırmaya yönelik yatırımlar. Bunlar sürükleyici olacak. Sanayide enerji ve malzeme kullanımı da değişiyor. Sürdürülebilirlik gündeme geliyor."

Kaynak bulma değil yaratma zamanı

AÇIK oturumda konuşan Gazete Habertürk Ekonomi Yazarı Abdurrahman Yıldırım, parasal normalleşmede bir hata yapıp da piyasalarda oluşacak bir çalkantının reel büyümeyi etkileyip, etkilemeyeceği sorusunu gündeme getirdi. "Küresel ekonomi yeni bir döneme giriyor. Küresel krizi yaratan etken bol likiditeydi. Ama krizin ilacı da bol likidite oldu. Olay on yıl sürdü ama yirmi yıl daha sürer mi?" ifadelerini kullanan Yıldırım, sözlerini şöyle sürdürdü: "Üretimde bir fırsat var. Çok ters rüzgarlar esmezse ben bunun sürecini düşünüyorum. Ülkemizde de ben benzer bir eğilim bekliyorum. Belki siyasal gelişmeler bir miktar yatırımı erteleyebilir. Enflasyon artarken faizler de artacaktır. Burada reel faize bakmak lazım. O nedenle faiz artışı büyüme olduğu sürece tolere edilebilir. Ben bunun yönetilebilir olacağını düşünüyorum. Finansal piyasalar açısından büyük bir risk görmüyorum. Ama sanki bilinmeyen bir dünyadayız 15 trilyon dolarlık likiditenin yaratacağı tahribat olabilir. Merkez bankalarının yapacağı yönlendirme önemli. Finansal piyasalarda görülmemiş riskler birikmiş olabilir. Ama bir küresel kriz görüldü ve toparlandık. Büyüyoruz, açık veriyoruz. Kaynak bulabiliyoruz ama kaynak yaratacak işler yapmamız lazım. Çünkü ucuz ve bol finans bitiyor o nedenle kaynak yaratmamız lazım. Bankacılığın yapacağı sınırlı. Kendi kaynağımızı kendimizin bulması daha kritik hale geldi."

Finans temelli büyüme bitti dünyada yeni trend reel sektör

Finans ağırlıklı büyüme modelleri yerini sanayiye bırakmaya başladı. Ekonomisi petrol ve gaza dayalı ülkeler sanayiye yönelirken, gelişmiş ülkeler ise yüksek teknolojiyle fark yaratmak istiyor. Bu durum üretim temelli büyümeyi getirirse de rekabeti kızıştıracak.

SERCAN AKINCI / İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) düzenlediği konferansta finansal kapitalizm devrinin kapandığı yeniden reel sektöre dayalı büyüme dönemine girildiği belirtildi. Büyüme gelişmiş ülkelerin imalat sanayi üretimindeki artışlarından geliyor. Merkez ülkelerdeki büyüme çevre ekonomilerini de yukarı çekerken, petrol ve gaza dayalı ekonomilerin sanayi üretimine başlaması geleneksel mallara dayalı pazarlarda rekabeti zorlaştıracak. Gelişmiş ülkeler ise üretimlerini, daha çok dijital dönüşüm ve katma değerli teknolojik ürünlerle yükseltiyorlar.

İSO her ay IHS Markit ile açıkladığı imalat sanayisinin durumunu gösteren PMI anketleri temelinde bir konferans düzenledi. "2018'de Dünya ve Türkiye Ekonomisine PMI Perspektifinden Bakış" başlıklı konferansta konuşan **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, dünyada bir ticaret savaşının gündeme geldiği

GELİŞMİŞ EKONOMİLERİN HIZI ARTIYOR

Konferans kapsamında düzenlenen Küresel Ekonomide Büyüme Dinamikleri başlıklı açık oturumda konuşan Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Dr. Hatice Karahan, PMI'lara bakıldığında gelişmiş ekonomilerinin hızının gelişmekte olanları geçtiğini söyledi. Karahan, "Gelişmiş ülkelerdeki büyüme ve AB'deki talebin sürüyor

olması Türkiye açısından önemli" ifadesini kullandı. IHS Markit Başekonomisti Chris Williamson da yaptığı sunumda şunları kaydetti: "On yıldır imalat, hizmet ve istihdam hiç bu kadar yüksek olmadı. Talep diken gibi değil güzel bir eğimle yükseliyor. Yatırımlar finansal krizden bu yana en iyi durumda. Bu yatırımlar da verimliliği

artıracak. En hızlı büyüyen ülkelerin 8'i Avrupa'dan. Avrupa dışında ise Türkiye. Fiyatlar da girdilerin yükselmesi nedeniyle küresel krizden bu yana en yüksek düzeyde. O nedenle enflasyon baskısı geri geliyor. Giderek hızını artıran bir büyüme bekliyoruz 2018-2020'de. Tek umulan; biri ortaya çıkıp da bunu mahvetmesin."

ni ifade etti. Bahçivan, IHS Markit ile işbirlikleri kapsamında PMI'ları aylık açıklamayı sürdürürken 3 aylık periyotlar halinde sanayide görünüm ve beklentiler raporu ile ihracat iklimi endeksi çalışmasını da yayımlayacaklarını duyurdu. IHS Markit Yönetici Direktörü Richard Willis de PMI'nsunduğu verilerin önemini vurguladı.

Sanayiye destekleyen 4 gelişme

Konferanstaki konuşmasında finans ekonomisinin yerine reel eko-

nominin geçmeye başladığını anlatan Prof. Dr. Can Fuat Gürlesel ise PMI verileri bakıldığında bunun görüldüğünü belirtti. 90'lı yıllar itibarıyla finansal kapitalizmin büyüyerek, reel ekonomiye yön vermesinin eleştirildiğini hatırlatan Gürlesel, üretim temelli ekonomiye dönüşün altında 4 temel gelişmenin etkili olduğunu kaydetti. Bu gelişmelerden ilkinin sanayinin gelişmiş ülkelere geri dönüşü olduğunu belirten Gürlesel, "Sanayi 4.0 ve benzerlerinin daha erken

geldiğini ve üretimi artırmanın etkisi var. Üçüncü gelişme Çin. Kendi fazla kapasitesini azaltarak, Asya Pasifik'te sanayi yatırımları yapıyor. Bir diğeri de karbon ekonomisinden çıkış. Birleşik Arap Emirlikleri'nin dahi sanayiye geçiyor olması. Bizim gibi ülkelerle benzer ürünlerin üretimine giriyorlar. Gelişmiş pazarlarda ise dijital ağırlıklı üretim var. Talebin çok canlı olacağı ama rekabetin de kuvvetlenip çeşitleneceği bir döneme giriyoruz" ifadelerini kullandı.

‘Küresel büyüme bu yıl daha büyük olacak’

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Bahçivan; “Son 6 yılın en yüksek küresel büyüme performansının kaydedildiği 2017’nin ardından bu yıl ve gelecek yıl daha yüksek oranlar bekleniyor” dedi.

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, “İmalat sektörünün dünya genelinde son yıllarda görmediğimiz düzeyde büyüme yakalaması sürdürülebilirlik açısından umut veriyor.” dedi. Bahçivan, **ISO** ve IHS Markit’in düzenlediği “2018’de Dünya ve Türkiye Ekonomisine Satın Alma Yöneticileri (PMI) Endeksi Perspektifinden Bakış” konferansının açılış konuşmasını yaptı. **ISO** olarak uluslararası alanda yaptıkları iş birliklerinin en somut örneklerinden birininin PMI verilerini IHS Markit ile açıklamak olduğunu söyleyen Bahçivan, Türkiye ekonomisinin gelişimi için

teknoloji ve katma değer yaratan bir üretim hedefine sürekli vurgu yaptıklarını dile getirdi. IHS Markit gibi bir markayla iş birliği yapmayı, Türkiye’nin teknoloji ve katma değer üreten bilgi toplumu olma çabalarına önemli bir katkı olarak gördüklerini bildiren Bahçivan, her ayın ilk iş günü **ISO Türkiye İmalat PMI** raporlarını kamuoyuyla paylaştıklarını anımsattı.

KÜRESEL KRİZİN ARDINDAN

PMI’nın Türkiye’nin üretim açısından güçlü ve köklü kurumu **ISO** ile özdeşleşmiş olmasını değerli ve anlamlı bulduklarını aktaran Bahçivan, küresel krizi takip eden uzun bir dur-

gunluk ve çalkantı döneminin ardından, dünya ekonomisinin bir genişleme evresine girdiğine dikkati çekti.

Bahçivan, şöyle konuştu:

“Son 6 yılın en yüksek küresel büyüme performansının kaydedildiği 2017’nin ardından bu yıl ve gelecek yıl daha yüksek oranlar bekleniyor. Daha da önemlisi, büyüme gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında genele yayılan bir görünüm çiziyor.

PMI endeksleri de yayınlandığı tüm ülkelerde eş zamanlı olarak eşik değer 50’nin üzerinde gerçekleşirken birçok gelişmiş ekonomide rekor düzeylerde seyreliyor. Özellikle imalat sektörünün dünya genelinde son yıl-

larda görmediğimiz düzeyde büyüme yakalamış olması sürdürülebilirlik açısından umut veriyor.”

RİSKLERİ CANLI TUTUYOR

Bahçivan, küresel krizden miras kalan sorun ve risklerin tam olarak ortadan kalkmadığını belirterek, bir takım yeni risklerin bulunduğunu söyledi. Küresel ticaretin yeniden yükselen bir grafik çizmesinin Türkiye’yi de olumlu etkilediğini bildiren Bahçivan, “ABD’nin koruma duvarlarını yükseltmesi ve olası misillemelemlerle dünyada bir ‘ticaret savaşı’ riski gündeme gelmiş bulunuyor.” şeklinde konuştu. (AA)

Yüksek türbülansa yeniden dönüş

Geçen hafta başında açıklanan enflasyon beklentilerden yüksekti. Şubat ayı tek haneli rakamlar görülmeden geçildi. Tek hane için şunun şurasında iki aylık fırsat penceresi kaldı. Dolayısıyla yılsonu enflasyon beklentileri yüzde 10 civarında kalmaya devam ediyor. Yani yüksek.

■ Yine geçen hafta içinde Moody's Türkiye'nin notunu düşürdü. Etkisi pek hissedilmedi ancak dikkatlerin Türkiye'nin dış açığı üzerine çevrilmesine yol açtı.

■ Nihayet bu hafta başında ocak ayı cari açık rakamlarının yüksek çıkması tahvil ve döviz piyasasına darbe vurdu. Bir ayda 7.1 milyar dolarlık, yıllıklandırılmış olarak 51 milyar dolarlık bir açığa çıktı. Cari açık aylık yüzde 164 büyürken yıllık bazda 20 milyar dolarlık artış kaydetti. Milli gelirinin yüzde 5.5'ine ulaşan oranıyla Türkiye zaten G20 içinde en yüksek cari açığa ulaşan ülke olarak dikkatleri üzerine çekiyordu. Şimdi bir ayda bu oranı yüzde 6'ya çıkardı.

■ Üstelik açığın finansman tarafının kalitesi de düşük. Çünkü doğrudan kalıcı sermaye girişleri çok az. Portföy yatırımları ise açığın yüzde 70'ini karşılıyor. Borçlanmalar da fazla olunca rekor ocak ayı açığı kapatıldığı gibi, 4.4 milyar dolarlık fazla da Merkez Bankası rezervlerine eklendi.

■ Ancak kısa vadeli sermaye hareketlerinin şubat ayında zayıfladığını biliyoruz. Hatta yükselen ülkelerden toplamda 5 milyar dolar çıkış

Abdurrahman YILDIRIM

ayildirim@htgazete.com.tr

yaşandı. Yani ocak ayındaki portföy yatırımlarına dayalı para bolluğunun sürmediğini şubat ayı rakamları açıklandığında göreceğiz.

■ Fakat şubatta da cari açık yüksek kalmaya devam edecek. Çünkü Gümrük ve Ticaret

Bakanlığı'nın önce verilerinden biliyoruz ki, 13.2 milyar dolarlık ihracata karşılık 18.9 milyar dolarlık ithalat yapıldı. Dış ticaret açığı 5.7 milyar dolarla yüksek seyrini sürdürdü. Ekonomi mevcut canlılığını korusa 2011 yılı cari açığına yaklaşacağız. Yıllık açık 65-70 milyar dolara doğru ilerleyecek.

■ İşte arka arkaya gelen ve en sonuncusu da en can alıcı veri olan ekonomik gelişmeleri beğenmeyen yabancı yatırımcılar tahvil piyasasından çıkmaya başladılar. Bu nedenle gösterge faiz 1 puana yakın artış kaydetti. 2 yıllık gösterge tahvil yüzde 13.80, 10 yıllık tahvil yüzde 12.75'e kadar yükseldi.

■ Tahvilde satanların talebiyle döviz kurları da yukarı yönde hareketlendi. Euro, TL'ye karşı 4.7788 ile yeni bir rekor kırdı. Dolar da 3.8726'ya kadar yükseldi. Sepet kur ise 3.3257 ile en yüksek düzeyine vardı ve haftanın iki gününde yüzde 2 arttı. Bütün bunlar da göz kaş arasında birkaç günde oldu bitti.

■ Küresel olarak da yerel olarak da yıla gayet sakin başlamıştık. Ama ocak sonundan beri yüksek bir türbülansın içine girdik. Biraz yatıştırıcı olsa da, yüksek türbülans mart ayında yeniden uç verdi. En azından Türkiye için.

Bu yılın ilk çeyreğinde de yüksek büyümeye devam

■ Geçen yılki büyümeyi Kalkınma Bakanı Lütfi Elvan yüzde 7.5 tahmin ettiklerini açıkladı. Büyümenin bu yılın ilk çeyreğinde de sürdüğü tahmin edilebilir. En azından önce veriler böyle diyor. Bu konuda iki önce veri yayımlandı.

Biri dış ticaret rakamları, diğeri de ISO Türkiye İmalat Sanayii Satın Alma Endeksi PMI. İki aylık dönemde ihracat yüzde 9.9, ithalat yüzde 28.8 arttı. İthalat içinde ara malı veya hammadde ithalatı ise iki ayda yüzde 32 büyüdü. Yatırım malları ithalatı da yüzde 18 arttı. İhracat artıyor ama yurtiçi talep de yüksek ki, sanayi daha fazla üretmek için, yatırıma yöneliyor ve yüksek oranda hammadde ithal ediyor.

■ Türkiye PMI ise ocak ayında 55.7 ve şubat ayında 55.6 düzeyinde gerçekleşti. Rakamlar son 7 yılın veya 82 ayın en yüksekinde. Bu da bizi Mart 2011'e götürüyor. PMI verisinin 50 değerinin üstünde olması sanayinin genişleyip

büyüdüğünü ifade ediyor.

■ Dün de bu konuda ISO'nun düzenlediği toplantıya katıldık. Endeksi hazırlayan IHS Markit'in yöneticileri endeksin büyümeyle uyumunun yüzde 70 dolayında olduğunu belirttiler. Dolayısıyla hem dış ticaret hem de PMI verileri 2017'de yakalanan yüksek büyümenin 2018'in ilk çeyreğinde sürdüğüne işaret ediyor.

■ Bu da dış ticaret açığının ve cari açığın büyümesini beraberinde getirebilir. Ancak bu yılın bir avantajı turizm sektörünün Avrupalı turistlerin de dönmesiyle toparlanıyor olmasında. Turizm gelirlerindeki 5-7 milyar dolarlık artış aynı ölçüde cari açığı törpüler. Kış aylarında turizm gelirlerindeki düşüklük nedeniyle bu etkiyi şimdiye görmüyoruz ve cari açık aylık bazda yüksek çıkıyor. Mayıs ayında turizm mevsimi ile birlikte bu etki de devreye girecek.

SONUÇ: "Göze batan çivi çekici yer."

Japon Atasözü

Küresel ekonomide güçlenme kredi hızında büyüme sürececek

İstanbul Sanayi Odası ve IHS Markit'in düzenlediği "2018'de Dünya ve Türkiye Ekonomisine Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) Perspektifinden Bakış" konferansının açılışının ardından, "Dünyayı PMI'dan Okumak: Küresel Ekonomide Büyüme Dinamikleri" paneli gerçekleştirildi. Panelde konuşan Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Başdanışmanı Doç. Dr. Hatice Karahan, "Küresel PMI verileri küresel ekonomide güçlenmenin devam

Konferans kapsamında düzenlenen panelde yazarımız Abdurrahman Yıldırım (en sağda) konuşmacı olarak yer aldı.

ettiğinin sinyalini bize veriyor" dedi. Kredi Garanti Fonu'nun (KGF) en önemli ekonomik dinamiklerden biri olduğunu vurgulayan

Karahan, "Bu sene de KGF devam edecek. Kredi büyüme hızlarındaki seyir sürececek. 2018'de yüzde 5-6 bandında bir büyüme bekleniyor" diye konuştu.

TÜRK SANAYİSİNE İSO'dan yeni endeks

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan "Üç aylık periyotlarda açıklanacak 'Sanayide Görünüm ve Beklentiler' raporu ile sektörde 12 aylık beklentiler ve riskler ortaya konacak. 'İhracat İklimi Endeksi' ile de Türk sanayisini çevreleyen küresel ihracat pazarlarının gelişimi hakkında bilgi verecek" dedi

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) anketlerinin Türkiye'de açıklanmasında iş birliği yapan **İstanbul Sanayi Odası** ve IHS Markit, "2018'de Dünya ve Türkiye Ekonomisine PMI Perspektifinden Bakış" adlı ortak bir konferans düzenledi. **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** ile IHS Markit Yönetici Direktörü Richard Willis'in katıldığı konferansta, Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Başdanışmanı Doç. Dr. Hatice Karahan'ın da aralarında olduğu ekonomistler, "Dünyayı PMI'dan Okumak: Küresel Ekonomide Büyüme Dinamikleri" ve "PMI Penceresinden Türkiye ve İstanbul'un Makro Görünümü" konulu panellerde dünya ve Türkiye ekonomisine ilişkin görüş ve değerlendirmelerini paylaştı.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Sürdürülebilir, nitelikli ekonomik büyümenin ve kalkınmanın temel dinamiği olan sanayi sektörünün, sanayicilerin yatırım, istihdam ve üretim iştahı, ekonominin geleceği açısından sürekli olarak takip edilmesi ve

önemsenmesi gereken bir barometredir. PMI verileri, ülkemizin geçtiğimiz yıl itibarıyla girdiği güçlü büyüme trendinin ilk işaretçisi oldu. IHS Markit ile PMI verilerini aylık olarak ka-

muoyuyla paylaşmayı sürdürürken, üç aylık periyotlarla yayınlayacağımız 'Sanayide Görünüm ve Beklentiler' ve 'İhracat İklimi Endeksi' raporlarının da sanayi sektörümüze ve ekonomimize ilişkin ufuk açıcı olacağına yürekten inanıyoruz" dedi.

Bahçivan, ilki nisan ayında açıklanması planlanan raporun amaçları için şu bilgileri verdi: "Türkiye için tamamen yeni bir anket çalışması olan 'Sanayide Görünüm ve Beklentiler' raporu ile sektörümüzdeki ekonomik aktivite, sermaye yatırımları, dijitalleşme harcamaları, karlılık gibi göstergelere

ilişkin gelecek 12 aylık beklentileri ve riskleri ortaya koyarak yakın geleceğe ışık tutmayı amaçlıyoruz. Türk sanayisini çevreleyen küresel ortamın değerlendirilmesini amaçlayan 'İhracat İklimi Endeksi' çalışması da ülkemizin ana ihracat pazarları için IHS Markit tarafından düzenli olarak oluşturulan **PMI endekslerinden** yararlanılarak hesaplanacak ve ihracat pazarlarımızın gelişimi hakkında fikir verecek."

IHS Markit Yönetici Direktörü Richard Willis ise dünyanın birçok ülkesinde **PMI endekslerini** doğru belirlemek için her ay 27 binin üzerinde mülakat yaptıklarını, İstanbul'da da bunun gibi çalışmalar yaparak imalat sanayisini ölçümlemeye çalıştıklarını söyledi. Willis, "Sanayide Görünüm ve Beklentiler anketinde de şirketlerin karlılık, çalışan sayısı, maliyet, Ar-Ge gibi belli başlı konularda gelecek 12 ay beklentisini soruyoruz. İhracat İklimi Endeksi de oldukça önemli. Türkiye ekonomisi iyi ama ihracat yapılan ülkelerde durum nedir? Türk malları talep görüyor mu? Bu ve bunun gibi pek çok konu başlığı için PMI ile dersinize çalışabiliyor, önden hazırlık yapabiliyorsunuz" dedi. (DHA)

TÜRK SANAYİSİNE 2 YENİ BAROMETRE

Büyümenin lokomotifinin sanayi olduğunu belirten **İSO Başkanı** Bahçivan, Türk sanayisinin beklentileri ve ihracat pazarlarının durumunu gösterecek iki yeni periyodik ölçüm duyurdu

EKONOMİ SERVİSİ

Türkiye'nin geçen yıl girdiği güçlü büyüme trendinin ilk işaretçisi olan PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) verilerini birlikte açıklayan **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ve IHS Markit, iki yeni öncü raporun daha açıklanması konusunda işbirliği yaptı.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "3 aylık periyotlarda açıklanacak 'Sanayide Görünüm ve Beklentiler' raporu ile sektörde 12 aylık beklentiler ve riskler ortaya konacak. 'İhracat İklimi Endeksi' ile de Türk sanayisini çevreleyen küresel ihracat pazarlarının gelişimi hakkında bilgi verilecek" dedi.

İlk rapor nisana

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen PMI anketlerinin Türkiye'de açıklanmasında iş birliği yapan **İSO** ve IHS Markit, '2018'de Dünya ve Türkiye Ekonomisine PMI Perspektifinden Bakış' adlı ortak bir konferans düzenledi.

İSO Başkanı Bahçivan ile IHS Markit Yönetici Direktörü Richard Willis'in katıldığı konferansta, Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Başdanışmanı Doç. Dr. Hatice Karahan'ın da aralarında olduğu ekonomistler dünya ve Türkiye ekonomisine ilişkin değerlendirmelerini paylaştı.

Erdal Bahçivan, "Sürdürülebilir, nitelikli ekonomik büyü-

BÜYÜME HIZLI VE DENGELİ

Hatice Karahan

Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Başdanışmanı Doç. Dr. Hatice Karahan, "2017'nin sonlarına doğru kredi büyüme hızı normalleşti. Ekonominin kırılganlıklarına baktığımızda, enflasyon ve cari açıkla mücadelenin sürmesi

gerekıyor" dedi. Düzenlenen panelde konuşan Karahan, Türkiye'nin 2017 büyümesinin yüzde 7 civarında olacağı söyledi. Bu büyümenin içeriğine bakıldığında hem hızlı, hem de dengeli büyümenin görüleceğini kaydeden Karahan, şunları söyledi:

"Hem iç talep, hem dış talep kendi içinde bir dengeye kavuştu. Yatırımlar da anlamlı bir artışla GSYH'ye katkıda bulundu. Tüketim ağırlıklı bir iç talepten yatırıma da söz sahibi olduğu bir dönem yaşadık. Hükümetin sunduğu KGF teşvikleri çok etkili oldu. Başarılı bir büyüme sonunda ekonominin makro değerlerinin dengeli bir şekilde sürdürülmesi büyük önem taşıyor."

Richard Willis

Erdal Bahçivan

Chris Williamson

menin ve kalkınmanın temel dinamiği olan sanayi sektörünün, sanayicilerin yatırım, istihdam ve üretim iştahı, ekonominin geleceği açısından sürekli olarak takip edilmesi ve önemsenmesi gereken bir barometre. PMI verileri, ülkemizin geçtiğimiz yıl itibarıyla girdiği güçlü büyüme trendinin ilk işaretçisi oldu. Son veriler, ülkemizin lokomotif sektörü imalat sanayinin son

1 yıldır kesintisiz büyüdüğünü gösteriyor" dedi.

Bahçivan, ilki nisanda açıklanması planlanan raporun amaçları için şunları söyledi:

"Türkiye için tamamen yeni bir anket çalışması olan 'Sanayide Görünüm ve Beklentiler' raporu ile sektörümüzdeki ekonomik aktivite, sermaye yatırımları, dijitalleşme harcamaları, kârlılık gibi göstergelere ilişkin

gelecek 12 aylık beklentileri ve riskleri ortaya koyarak yakın geleceğe ışık tutmayı amaçlıyoruz. Türk sanayisini çevreleyen küresel ortamın değerlendirilmesini amaçlayan 'İhracat İklimi Endeksi' çalışması da ülkemizin ana ihracat pazarları için **PMI endekslerinden** yararlanılarak hesaplanacak ve ihracat pazarlarımızın gelişimi hakkında fikir verecek."

İSO sanayi için iki endeks hazırlıyor

İSO ve IHS Markit işbirliği sanayinin rehberi olacak. **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, “12 aylık beklenti ve riski ortaya koyarak yakın geleceğe ışık tutmayı amaçlıyoruz” dedi

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayii performansında güvenilir referans kabul edilen PMI anketlerinin Türkiye’de açıklanmasında iş birliği yapan **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ve IHS Markit, ‘2018’de Dünya ve Türkiye Ekonomisine PMI Perspektifinden Bakış’ adlı ortak bir konferans düzenledi.

İSO Başkanı Erdal Bahçivan ile IHS Markit Yönetici Direktörü Richard Willis’in katıldığı konferansta, Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Başdanışmanı Doç. Dr. Hatice Karahan’ın da aralarında olduğu ekonomistler ‘Dünyayı PMI’den Okumak: Küresel Ekonomide Büyüme Dinamikleri’ ve ‘PMI Penceresinden Türkiye ve İstanbul’un Makro Görünümü’ konulu panellerde dünya ve Türkiye ekonomisine ilişkin görüş ve değerlendirmelerini paylaştı.

Bahçivan, PMI verilerinin Türkiye’de yayımlanması konusunda Eylül 2015’ten bu yana iş birliği yaptıkları IHS Markit firması ile iki yeni çalışma daha yapacaklarını açıkladı.

Bahçivan, “IHS Markit ile PMI verilerini aylık olarak kamuoyuyla paylaşmayı sürdürürken, üç aylık periyotlarla yayımlayacağımız ‘Sanayide Görünüm ve Beklentiler’ ve ‘İhracat İklimi Endeksi’ raporlarının da sanayi sektörümüze ve ekonomimize ilişkin ufuk açıcı olacağına yürekten inanıyoruz” dedi.

Bahçivan, ilkinisan ayında açıklanması planlanan raporun amaçları için şu bilgileri verdi: “Sanayide Görünüm ve Beklentiler Raporu ile ekonomik aktivite, sermaye yatırımları, dijitalleşme

harcamaları, kârlılık gibi göstergelere ilişkin gelecek 12 aylık beklentileri ve riskleri ortaya koyarak yakın geleceğe ışık tutmayı amaçlıyoruz.”

IHS Markit Yönetici Direktörü Richard Willis de her ay 27 binin üzerinde mülakat yaptıklarını ve İstanbul’da da buna benzer çalışmalar yapacaklarını söyledi.

ISO'dan veri ölçümü için iki yeni endeks

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** "Üç aylık periyotlarda açıklanacak 'Sanayide Görünüm ve Beklentileri' raporu ile sektörde 12 aylık beklentiler ve riskler ortaya konacak. 'İhracat İklimi Endeksi' ile de Türk sanayisini çevreleyen küresel ihracat pazarlarının gelişimi hakkında bilgi verecek" dedi. **ISO** ve IHS Markit'in düzenlediği '2018'de Türkiye ve Dünya Ekonomisine Satın Alma Yöneticileri Endeksi Perspektifinden Bakış' konulu konferansta konuşan **ISO Başkanı Erdal Bahçivan**, "Sanayicilerin yatırım, istihdam ve üretim istahı, ekonominin geleceği açısından sürekli olarak takip edilmesi ve önemsenmesi gereken bir barometredir. PMI verileri, ülkemizin geçtiğimiz yıl itibarıyla girdiği büyüme trendinin işaretçisi oldu" diye konuştu.

Erdal Bahçivan

DOÇENT HATİCE KARAHAN:

Enflasyon ve cari açıkla mücadele devam etmeli

İstanbul Sanayi Odası (İSO) ve IHS Markit tarafından düzenlenen “2018’de Dünya ve Türkiye Ekonomisine PMI Perspektifinden Bakış” konferansında konuşan Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Başdanışmanı Doç. Dr. Hatice Karahan “2017’nin sonlarına doğru kredi büyüme hızı normaleşti. Ekonominin kınlanlıklarına bakacak olursak, enflasyon ve cari açıkla mücadelenin sürmesi gerekiyor.” dedi. **İstanbul Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçivan** da imalat sektörünün dünya genelinde son yıllarda görülmeyen seviyede büyüme yakalamasının sürdürülebilirlik açısından umut verdiğine dikkat çekti. Bahçivan, Türkiye ekonomisinin performansına dikkat çektiği açıklamasında “2018’e çok iyi bir başlangıç yaptık. Hedeflerimize hızla yaklaşacağız. İmalat Sanayi Endeksi verileri imalat sanayinin kesintisiz büyüdüğünü gösteriyor. Üretim kapasitemizin, istihdamımızın arttığını, gelecek dönemde de bu rakamların yükseleceğine dair beklentinin korunduğunu görüyoruz” dedi.

İSO'dan sanayi için 2 yeni öncü endeks

TÜRKİYE’NİN geçen yıl girdiği güçlü büyüme trendinin ilk işaretçisi olan PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) verilerini birlikte açıklayan **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ve IHS Markit, iki yeni öncü raporun açıklanması konusunda da iş birliği gerçekleştirdi. **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, “3 aylık periyotlarda açıklanacak ‘Sanayide Görünüm ve Beklentiler’ raporu ile sektörde 12 aylık beklentiler ve riskler ortaya konacak. Ekonomik aktivite, sermaye yatırımları, dijitalleşme harcamaları, karlılık gibi göstergelere ilişkin gelecek 12 aylık beklentileri ve riskleri ortaya koyarak yakın geleceğe ışık tutmayı amaçlıyoruz. ‘İhracat İklimi Endeksi’ ile de Türk sanayisini çevreleyen küresel ihracat pazarlarının gelişimi hakkında bilgi verecek” dedi.

Sanayiciye yol gösteren iki yeni endeks

Ekonomik büyümenin işaretçilerinden PMI verilerini açıklayan **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ve IHS Markit, iki yeni öncü rapor için işbirliği yaptı. Buna göre üç aylık periyotla "Sanayide Görünüm ve Beklentiler" ve "İhracat İklimi Endeksi" raporu açıklanacak.

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansı PMI anketlerinin Türkiye'de açıklanmasında iş birliği yapan **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ve IHS Markit, büyümenin göstergelerinden olacak iki yeni öncü veri için işbirliğine vardı. "2018'de Dünya ve Türkiye Ekonomisine PMI Perspektifinden Bakış" adlı konferansta konuşan **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, ilki nisan ayında yayınlanacak yeni raporları hakkında, "Üç aylık periyotlarda açıklanacak 'Sanayide Görünüm ve Beklentiler' raporu ile sektörde 12 aylık beklentiler ve riskler ortaya konacak. 'İhracat İklimi Endeksi'

ile de Türk sanayisini çevreleyen küresel ihracat pazarlarının gelişimi hakkında bilgi verecek" dedi.

KÜRESEL KIYASLAMA SUNUYOR

Söz konusu konferansta konuşan Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Başdanışmanı Doç. Dr. Hatice Karahan da, PMI verilerinin karar vericileri için ayın hemen bitiminde açıklanması nedeniyle faydalı bir kaynak olduğunu söyledi. Karahan, "Ülkeler genelinde eş zamanlı kıyaslama imkanı da beraberinde getiriyor. Bu bağlamda baktığımız zaman küresel PMI verileri küresel ekonomide güçlenmenin devam ettiğinin sinyalini bize veriyor" ifadelerini kullandı. ■ **EKONOMİ SERVİSİ**

Ekonomiden sinyaller

Dün İstanbul Sanayi Odası, uzun süredir yayımlamakta olduğu PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) çalışmasını temel alarak dünya ve Türkiye ekonomisindeki seyrin

tartışıldığı bir konferans düzenledi. PMI, bilindiği üzere dünya çapında çok sayıda ülkede devrede olan ve ilgili ekonomilerdeki gidişat hakkında sinyal veren yaygın kullanımlı bir endeks... Bu bağlamda konferansta, PMI'nın uluslararası kontekstteki uygulamalarından

da yola çıkarak dünyadan Türkiye'ye uzanan bir resim çizme imkânı bulmuş olduk.

Öncelikle endeksi kısaca hatırlamak gerekirse, firma yöneticilerinin bir nevi gidişat, güven ve beklentileri çerçevesinde her ay nabzını tutan bir barometreden bahsediyoruz. Üretimden yeni siparişlere, istihdamdan fiyatlara uzanan çeşitli temel dinamikleri bir sonraki ayın hemen başında bu kapsamda derleyerek sunan PMI'nın avantaj sağlayan başlıca özelliği ise, ekonomik koşullarda gözlenen değişimleri vaktiyle yorumlama şansı veriyor olması... Nitekim ekonomideki gelişimi ortaya koyan milli gelir verilerinin ilgili dönemden aylar sonra gecikmeli olarak yayınlanması, ekonomik aktörler ve özellikle politika yapıcılar açısından bir kısıt oluşturabiliyor.

Dolayısıyla PMI gibi ilgili dönemin hemen bitiminde gelen zamanlı veriler, verilecek kararların azami doğruluğu açısından anlam taşıyor diyebiliriz. Bu bağlamda geçmişten bugüne GSYH gelişimi ile anlamlı bir ilişki sergilemesi de, endeksin söz konusu önemini destekliyor.

Öte yandan PMI'nın bir yayılım endeksi olduğunu ve bir denge istatistiği sunduğunu da hatırlamak gerekir. Zira endeksin dayandığı anketteki sorular, önceki aya göre ilgili faktörlerdeki artış/iyileşme, azalış/kötüleşme veya durağanlık durumunu ölçmeyi amaçlıyor. Sonucun 50'nin üzerinde olması ilerlemeye, altında olması ise düşüşe işaret ediyor. Ayrıca endekste geleceğe dair beklentilerin de yer alması, PMI'nın öncü bir gösterge olmasını beraberinde getiriyor.

KÜRESEL DURUM

Neticede çeşitli araştırmaların da geçmişten bugüne ortaya koyduğu üzere, söz konusu endeksin ekonomik gelişmelere sağlıklı ışık tutan bir done olduğunu söylemek mümkün. İstanbul Sanayi Odası'nın bu ayın başında açıkladığı Türkiye İmalat Sanayi PMI'a bu bağlamda kısaca bakacak olursak, üretimdeki büyümenin güçlü bir şekilde devam ettiğini anlıyoruz. Nitekim endeks, Şubat ayında kaydettiği 55,6'lık skor ile imalat sanayindeki iyileşmenin sürdüğü mesajını veriyor.

Öte yandan PMI'nın dünya genelinde ve aynı metodolojiyle uygulandığı olması da, küresel gidişatı görmek ve kıyaslamalar yapmak açısından fayda sağlıyor. Tabii bu kapsamda, imalat, hizmetler ve bileşik PMI'lardan bahsetmek mümkün.

Bu doğrultuda Şubat ayına dair global bileşik PMI verilerine baktığımızda, 54,8'i bulmuş belirlen bir büyüme resmiyle karşılaşyoruz. Bu çok kabaca, 2018 yılında küresel büyümenin emin adımlarla ilerlediğini sinyal veriyor. Hikâyenin arka planında ise, yükselen ekonomilerdeki olumlu görüntünün yanı sıra gelişmiş ülkelerde de canlı bir temponun hissediliyor olması var.

Bu kapsamda PMI verileri Euro Bölgesi'nin sanayi üretimi dâhil olmak üzere yukarı yönlü seyrini sürdürdüğüne işaret ederken, ABD'den de güçlü sinyaller geliyor. Tam bu noktada, alt kalemlerinde ilgili detaylara da ışık tutan endeksin ABD'deki fiyat baskısına da dikkat çektiğini belirtmekte fayda var. Zira FED başta olmak üzere, gelişmiş ülke Merkez Bankaları'nın normalleşme sürecinin dinmeyen bir ilgiyle izlendiği mevcut dönemde, bu tür sinyalleri takip etmek önem taşıyor.

ISO'DAN İKİ YENİ ENDEKS

EKONOMİK büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) anketlerinin Türkiye'de açıklanmasında işbirliği yapan **İstanbul Sanayi Odası (ISO)** ve IHS Markit, '2018'de Dünya ve

Türkiye Ekonomisine PMI Perspektifinden Bakış' adlı ortak bir konferans düzenledi. IHS Markit Yönetici Direktörü Richard Willis'in de katıldığı konferansta konuşan **ISO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, "Üç aylık periyotlarda açıklanacak 'Sanayide Görünüm ve Beklentiler' raporu ile sektörde 12 aylık beklentiler ve riskler ortaya konacak. 'İhracat İklimi Endeksi' ile de Türk sanayisini çevreleyen küresel ihracat pazarlarının gelişimi hakkında bilgi verecek" dedi. Erdal Bahçıvan, ilki nisan ayında açıklanması planlanan raporun amaçları ile ilgili şu açıklamayı yaptı:

Hedefler: Beklentiler, riskler ve pazarlar

"Türkiye için tamamen yeni bir anket çalışması olan 'Sanayide Görünüm ve Beklentiler' raporu ile sektörümüzdeki ekonomik aktivite, sermaye yatırımları, dijitalleşme harcamaları, kar-

lılık gibi göstergelere ilişkin gelecek 12 aylık beklentileri ve riskleri ortaya koyarak yakın geleceğe ışık tutmayı amaçlıyoruz. Türk sanayisini çevreleyen küresel ortamın değerlendirilmesini amaçlayan İhracat İklimi Endeksi çalışması da ülkemizin ana ihracat pazarları için IHS Markit tarafından düzenli olarak oluşturulan **PMI endekslerinden** yararlanılarak hesaplanacak ve ihracat pazarlarımızın gelişimi hakkında fikir verecek."

IHS Markit Direktörü Willis de **PMI endeksleri** için her ay 27 binin üzerinde mülakat yaptıklarını, İstanbul'da da bunun gibi çalışmalar yaparak imalat sanayisini ölçümlemeye çalıştıklarını vurguladı ve "Türkiye ekonomisi iyi ama ihracat yapılan ülkelerde durum nedir?"

Türk malları talep görüyor mu?

Bu ve bunun gibi pek çok konu başlığı için PMI ile dersinize çalışabiliyor, önden hazırlık yapabiliyorsunuz" diye konuştu.